

Izabela Rabeanta

OCZEKIWANIA POLSKI WOBEC WIELOLETNICH RAM FINANSOWYCH (2014–2020) ORAZ JEJ UDZIAŁ W PROCESIE ICH UCHWALANIA NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH ETAPÓW NEGOCJACJI

WPROWADZENIE

Temat nowych Wieloletnich Ram Finansowych 2014–2020 Unii Europejskiej obecny był w polskiej polityce już w czasie wyborów parlamentarnych w 2011 roku, kiedy Platforma Obywatelska nagrała spot wyborczy z udziałem Jerzego Buzka, ówczesnego przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, oraz Janusza Lewandowskiego, komisarza europejskiego ds. programowania finansowego i budżetu w Komisji Europejskiej w kadencji 2010–2014. W krótkim materiale filmowym politycy wspólnie z Donaldem Tuskiem i Radosławem Sikorskim obiecywali wynegocjowanie dla Polski 300 mln złotych podczas nadchodzących negocjacji¹. Z uwagi na to, że w drugiej połowie 2011 roku Polska sprawowała narodową prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, w zasadzie od początku prowadzenia prac w Brukseli nad WRF mogła czynnie brać w nich udział.

Narodowym priorytetem negocjacji było uchwalenie jak największego budżetu na politykę spójności oraz Wspólną Politykę Rolną, dwa fundusze, z których nasz kraj korzystał dotychczas najbardziej. Właśnie z tą myślą polska scena polityczna z uwagą śledziła kolejne etapy tworzenia WRF. W wielu momentach aktywnie angażowała się w bieżące wydarzenia i otwarcie wyrażała swoje oczekiwania wobec rządu oraz polskich przedstawicieli pracujących w Brukseli.

---

¹ *Spot wyborczy PO*, wybory parlamentarne 2011 rok, <http://www.youtube.com/watch?v=y6cwX0vS0Co> [dostęp 1.02.2013].

Przykładem może być projekt uchwały złożony w Sejmie przez Prawo i Sprawiedliwość w listopadzie 2012 roku, wzywający do zawetowania przez Polskę wieloletniego budżetu, gdyby przyjęte w nim rozwiązania okazały się niekorzystne dla naszego kraju². W tym samym miesiącu Sejm przyjął uchwałę zobowiązującą polski rząd do wzmoczonych wysiłków na rzecz wyrównania dopłat dla polskich rolników w nowej perspektywie finansowej 2014–2020³.

1. JAKIE BYŁY PRIORYTETY I OCZEKIWANIA POLSKI WOBEC WRF 2014–2020?

Polska jest często porównywana do Hiszpanii ze względu na duże terytorium kraju oraz podobną liczbę europosłów w Parlamencie Europejskim, czyli podobną siłę polityczną w tej instytucji. Pod względem wielkości oraz liczby ludności zajmuje szóste miejsce w całej społeczności 27 państw. Przystąpienie do Unii Europejskiej razem z pozostałymi dziewięcioma państwami 1 kwietnia 2004 roku było przełomowym momentem, który tak jak zmiana ustroju gospodarczego na demokratyczny w 1989 roku, pchnęło Polskę na zupełnie nowe tory historii.

Fundusze, które zawsze interesowały nas najbardziej, dotyczą polityki rolnej oraz polityki spójności, czyli wyrównania poziomu gospodarki do standardów unijnych. W 2009 roku Polska otrzymała najwięcej pieniędzy spośród wszystkich państw UE i okrzyknięto ją największym beneficjentem wspólnych pieniędzy. Kwota, o jakiej mowa, to niemalże 6,5 mld euro, co stanowiło 2,16% dochodu narodowego netto. Jednakże, biorąc pod uwagę udział unijnych środków w narodowym budżecie, Polskę wyprzedziły Litwa, Estonia oraz Węgry⁴.

Wydatki UE w 2011 roku to ponad 129 mld euro. Na rysunku 1 przedstawiono podział środków między kraje członkowskie. Łatwo zauważyć, że Polska otrzymała ich najwięcej.

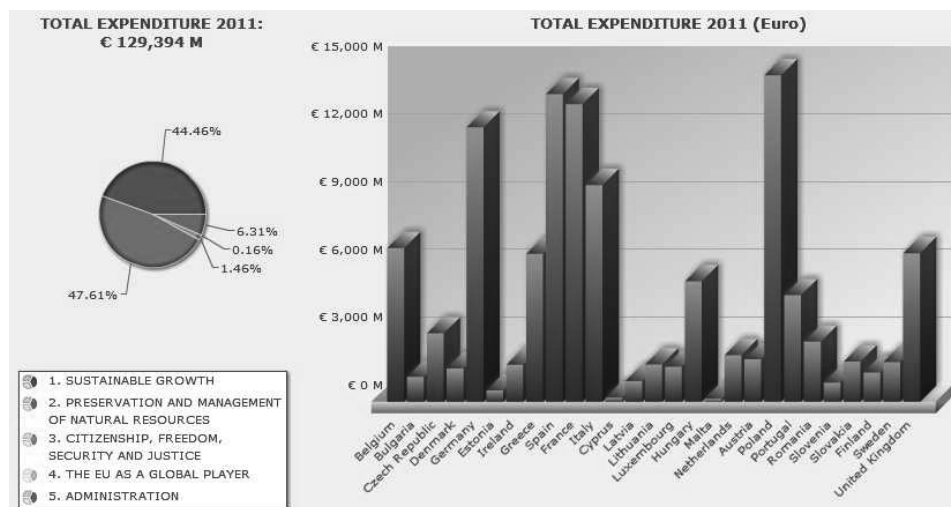
² *PiS złoży projekt uchwały ws. budżetu UE*, <http://www.pis.org.pl/article.php?id=21123> [dostęp 30.04.2013]

³ *Sejm/ Uchwała ws. nowego budżetu UE na lata 2014–2020*, depesza PAP 22.11.2012, http://www.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/msz_w_mediach/sejm_uchwała_ws_nowego_budżetu_ue_na_lata_2014_2020__depesza_pap_22_11_2012 [dostęp 30.04.2013].

⁴ *Polska otrzymała w 2009 roku najwięcej pieniędzy z budżetu UE*, <http://info.wyborcza.pl/temat/wyborcza/polska+najwi%C4%99kszym+beneficjentem+unijnego+bud%C5%BCetu> [dostęp 1.04.2013].

Rysunek 1

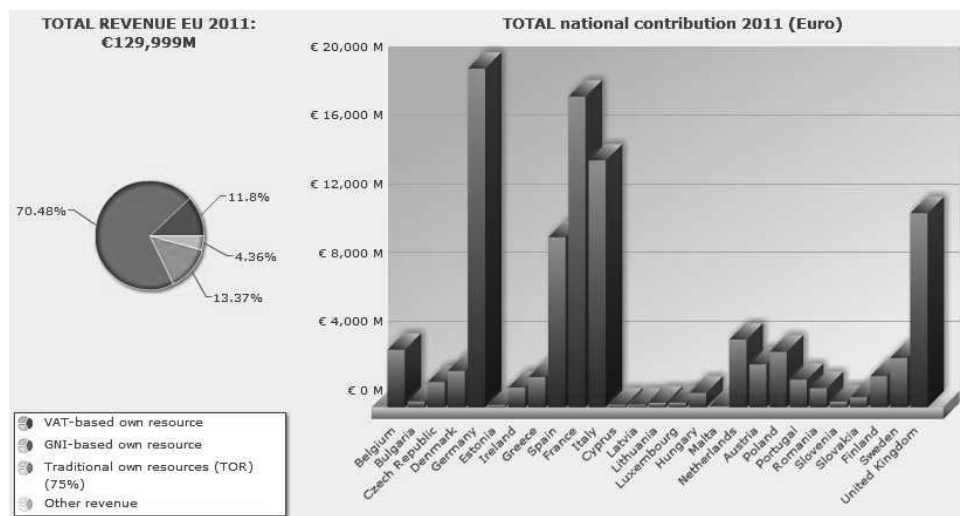
Wydatki UE w 2011 roku

Źródło: EU expenditure and revenue, European Commission, Financial programming and budget, http://ec.europa.eu/budget/figures/interactive/index_en.cfm [dostęp 1.04.2013].

Rysunek 2

Wpłaty państw członkowskich do wspólnego budżetu

Źródło: ibidem.

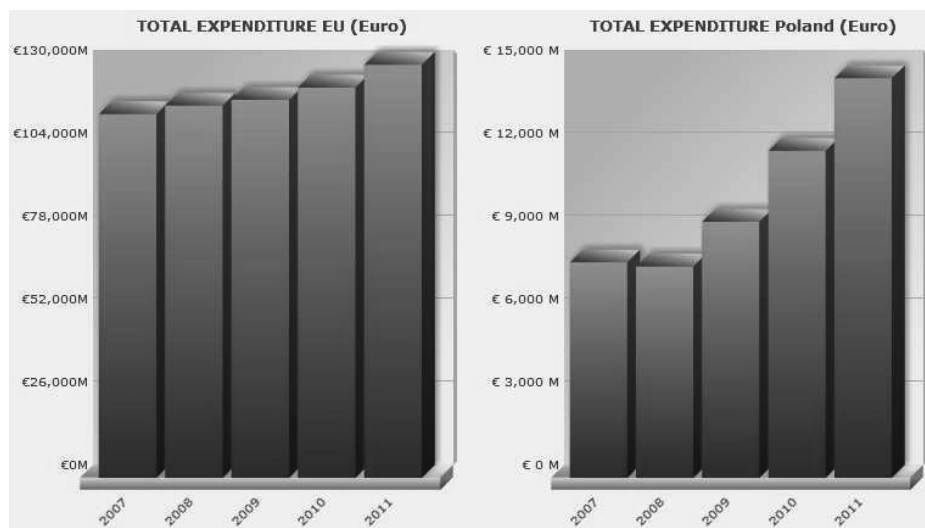
Dane z rysunku 1 obrazują rzeczywiste wydatki dokonane w 2011 roku zgodnie z kwotami przydzielonymi na ten rok budżetowy oraz sumą środków przeniesionych na skutek niewykorzystania ich w ubiegłym roku budżetowym. W zestawieniu nie zostały uwzględnione wydatki pochodzące z dochodów celowych, z wyjątkiem płatności dokonywanych w ramach środków EFTA, które nie mogą być izolowane z centralnego systemu księgowości Komisji.

Zestawiając te liczby z danymi z wpływów do wspólnej kasy unijnej od każdego państwa członkowskiego, łatwo zauważyć, że płatnicy netto i beneficjenci netto to dwie różne grupy. Bezsprzecznie pierwsze miejsce w grupie beneficjentów, jak potwierdzają dane z rysunku 2, zajmują Niemcy, które w 2011 roku wpłaciły do wspólnej kasy ponad 23 mld euro; na drugim miejscu jest Francja, wykładając ponad 19,5 mld euro, trzecie miejsce zajmują Włochy z sumą 16 mld euro. Polska plasuje się tu na ósmym miejscu, wpłacając w 2011 roku niecałe 3228 mln euro.

Rysunki 3 i 4 pokazują, jak kształtowały się zmiany wpływów Polski z budżetu UE w latach 2007–2011 w porównaniu do zmian w całościowej wielkości w tymże budżecie oraz wydatki Polski do wspólnego budżetu w tych latach.

Rysunek 3

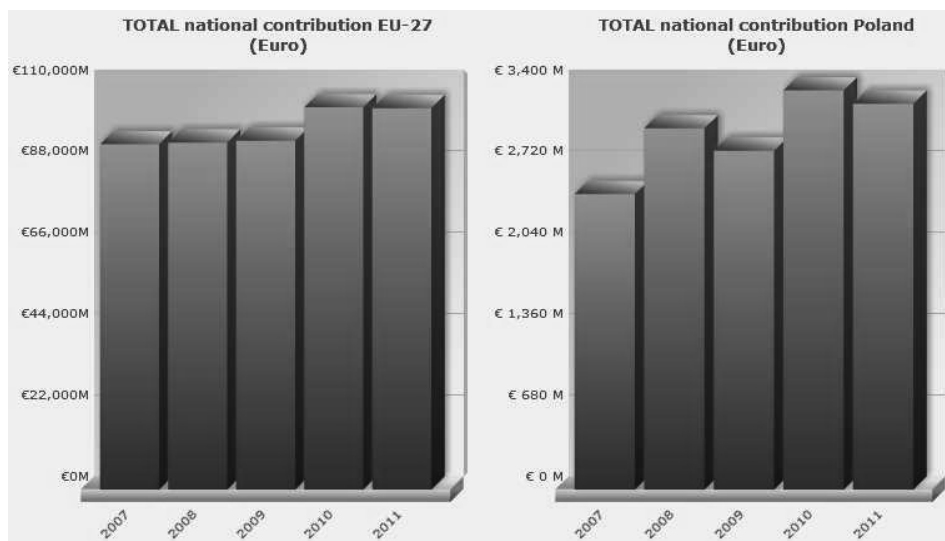
Porównanie wydatków na wszystkie kraje członkowskie do wydatków na Polskę

Źródło: ibidem.

Rysunek 4

Porównanie zmian całości wpłat od krajów członkowskich do budżetu UE
z wpłatami Polski

Źródło: ibidem.

2. CO DOBREGO WYNIKA Z POLITYKI REGIONALNEJ

Unijna polityka regionalna jest z założenia polityką inwestycji nakierowaną na wsparcie w tworzeniu miejsc pracy, podnoszeniu konkurencyjności krajów i poszczególnych obszarów, pobudzanie wzrostu ekonomicznego i stabilnego rozwoju gospodarki, jak również podnoszenie jakości życia. Punktem odniesienia dla osiągniętych rezultatów jest uzgodniona strategia o nazwie *Europa 2020*. Wyznacza ona dalekosiężne cele dla każdej z tych dziedzin, a działania podejmowane w jej ramach są traktowane jako wyraz solidarności Unii Europejskiej wobec krajów członkowskich mniej rozwiniętych gospodarczo. Przeznaczone fundusze kierowane są tam, gdzie pomoc jest najbardziej potrzebna i może przynieść największe wymierne rezultaty. Celem polityki regionalnej jest zredukowanie znaczących nierówności ekonomicznych, socjalnych i terytorialnych między krajami Unii Europejskiej. W tej dziedzinie do najważniejszych osiągnięć zalicza się przede wszystkim wspólny rynek i walutę.

W poprzedniej perspektywie finansowej na lata 2007–2013, UE wydała na politykę spójności kwotę 347 miliardów euro, które przyczyniły się między innymi do usprawnienia transportu i sieci internetowej w słabiej skomunikowanych regionach, do rozwinięcia małych i średnich przedsiębiorstw na terenach słabiej rozwiniętych gospodarczo oraz dokonania inwestycji na rzecz środowiska, edukacji i umiejętności zawodowych⁵. Fundusze unijne przeznaczane są również na cele dotyczące innowacyjności, rozwoju nowych produktów, metod produkcji oraz wydajność energetyczną i kwestie związane ze zmianami klimatu.

3. BENEFICJENCI POLITYKI STRUKTURALNEJ

Jest to oczywiste, ale warto to podkreślić, że nie wszystkie państwa jednakowo korzystają z pieniędzy przeznaczonych na politykę regionalną. Cele polityki spójności najważniejsze są dla nowych państw dołączających do Unii. Pomoc jaką większość z nich otrzymała przekracza 2% ich rocznego PKB. (Wyjątkiem były tu Cypr, Słowenia oraz Malta.) Jednak dla pozostałych członków UE, korzyści z funduszu w okresie 2007–2013 były znacznie mniejsze i oszacować je można jako średnio 1% narodowego lub regionalnego PKB rocznie⁶.

Fundusze strukturalne i fundusze spójności są poważnymi pozycjami budżetowymi Unii Europejskiej, a zaraz po Wspólnej Polityce Rolnej to najważniejszy wydatek dla UE. Na te fundusze przeznaczona jest ponad jedną trzecią całego rocznego budżetu. W dwóch poprzednich Wieloletnich Ramach Finansowych UE widać bardzo wyraźnie priorytetowe znaczenie, jakie im nadano. W perspektywie finansowej 2000–2006 na cele strukturalne rozdysponowano pomiędzy 15 państw członkowskich oraz państwa kandydujące, które w 2004 roku zostały przyjęte do UE, ponad 250 mld euro. Tabela 1 pokazuje, jak zostały podzielone środki między państwami.

⁵ *Regional Policy – Inforegio*, http://ec.europa.eu/regional_policy/what/index_en.cfm [dostęp 1.04.2013].

⁶ J. Bradley, G. Untiedt, T. Mitze, *Analysis of the Impact of Cohesion Policy, A note explaining the HERMIN-based simulations, Project-No. 2006 CE.16.0.AT.035*, Muenster and Dublin, May 14th, 2007, s. 5.

Tabela 1
Podział środków UE z funduszu spójności między kraje członkowskie w latach 2000–2008

Państwo	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Total
Polska					911,0	815,0	1 781,0	3 776,5	3 776,5	11 060,0
Czechy					208,0	186,0	462,0	743,0	743,0	2 342,0
Cypr					5,0	8,2	13,7	38,6	38,6	104,0
Estonia					54,6	76,6	139,3	171,8	171,8	614,0
Grecja		1 943,0	1 358,0	1 229,0	2 247,0	2 090,0	3 021,0	5 506,5	5 506,5	22 901,0
Hiszpania	149,0	4 550,0	7 085,0	7 077,0	7 049,0	6 380,0	4 303,0	7 431,5	7 431,5	51 456,0
Irlandia	194,0	450,0	599,0	536,0	491,0	380,0	350,0	264,0	264,0	3 528,0
Włochy	1 089,0	214,0	1 146,0	2 333,0	2 188,0	2 478,0	2 807,0	4 051,5	4 051,5	20 358,0
Łotwa					74,0	126,0	145,0	351,5	351,5	1 048,0
Litwa					94,0	173,0	187,0	452,0	452,0	1 358,0
Węgry					204,0	356,0	595,0	827,5	827,5	2 810,0
Malta					6,0	4,4	14,6	26,5	26,5	78,0
Portugalia	1 176,0	1 576,0	2 533,0	2 772,0	2 773,0	2 391,0	2 090,0	2 991,5	2 991,5	21 294,0
Słowenia								122,4	122,4	244,7
Słowacja								485,0	485,0	970,0
Niemcy Wschodnie	518,0	1 940,0	2 077,0	1 928,0	2 316,0	2 551,0	2 359,0	2 175,0	2 175,0	18 040,0
Total	3 126,0	10 673,0	14 798,0	15 875,0	18 620,0	18 015,2	18 267,6	29 415,2	29 415,2	158 205,7

Źródło: J. Bradley, G. Untiedt, T. Mitzte, *Analysis of the Impact of Cohesion Policy, A note explaining the HERMIN-based simulations, Project-No. 2006 CE.16.0-AT.035*, Muenster and Dublin, May 14th, 2007.

Tabela 2

Podział środków UE z funduszu spójności między kraje członkowskie w latach 2007–2013

Państwo	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Polska	7 680,0	8 024,9	8 365,9	8 405,0	8 747,9	9 073,7	9 401,1	59 698,6
Czechy	3 136,0	3 222,9	3 305,9	3 391,2	3 472,0	3 547,7	3 621,6	23 697,2
Cypr	158,2	128,9	99,7	70,4	41,2	41,2	41,2	580,8
Estonia	355,7	379,7	405,4	432,8	462,6	494,4	527,5	3 058,1
Grecja	2 914,8	2 803,8	2 692,9	2 582,0	2 471,2	2 407,9	2 344,6	18 217,2
Hiszpania	5 947,0	5 329,7	4 712,8	4 196,2	3 879,6	3 783,5	3 687,4	31 536,3
Irlandia	199,9	167,4	134,9	102,4	69,9	70,0	70,1	814,5
Włochy	2 774,0	2 869,0	2 753,0	2 744,0	2 690,0	2 724,0	2 714,0	19 268,0
Łotwa	480,0	513,0	549,0	584,0	619,0	655,0	691,0	4 091,0
Litwa	725,3	771,5	819,6	867,8	918,3	971,5	1 023,0	6 097,0
Węgry	2 868,0	2 990,9	3 121,4	3 227,4	3 302,7	3 414,4	3 526,6	22 451,5
Malta	108,1	108,5	108,8	109,1	109,2	108,8	108,3	760,8
Portugalia	2 807,2	2 783,1	2 759,2	2 735,3	2 711,4	2 687,4	2 663,4	19 146,9
Słowenia	523,9	527,3	530,7	534,1	537,5	540,9	544,3	3 738,7
Słowacja	1 227,9	1 303,3	1 385,7	1 479,7	1 558,0	1 631,5	1 678,2	10 264,3
Niemcy Wschodnie	2 310,0	2 264,0	2 234,0	2 196,0	2 157,0	2 118,0	2 079,0	15 358,0
Bulgaria	486,0	682,9	900,6	929,4	974,0	1 016,9	1 057,5	6 047,3
Rumunia	1 261,2	1 774,2	2 339,3	2 752,5	2 906,6	3 063,4	3 219,4	17 316,6
Total	35 963,2	36 645,1	37 218,5	37 339,5	37 628,1	38 350,3	38 998,2	262 142,9

Źródło: Ibidem.

Głównymi odbiorcami pieniędzy na przestrzeni całej perspektywy były: Hiszpania, Portugalia, Włochy i Grecja. Od 2004 roku nowe państwa Unii Europejskiej zostały włączone w założenia i cele polityki strukturalnej UE na równych zasadach. Spośród nich najbardziej skorzystały na tym Polska, Węgry i Czechy. W tabeli 1 widzimy rzeczywiste płatności UE do 2006 roku, natomiast na lata 2007 i 2008 przypadło rozdyskrebowanie środków, które z różnych przyczyn nie zostały wykorzystane (na ten okres przypada aż 30% całej kwoty)⁷.

W perspektywie finansowej 2007–2013 budżet polityki spójności obejmował 308 mld euro (w cenach z 2004 roku), z czego 85% przeznaczono na wsparcie krajów członkowskich oraz makroregionów. Jak pokazuje tabela 2, wszystkie kraje przez cały okres perspektywy finansowej otrzymywały fundusze strukturalne, co daje możliwość porównania „starych” krajów Unii z „nowymi”. W dalszym ciągu największa kwota z tej części budżetu przypadła Polsce, następnie w kolejności: Hiszpanii, Czechom, Węgrom, Portugalii, Grecji i Włochom.

4. KORZYŚCI ZE WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ

Wspólna Polityka Rolna (*Common Agricultural Policy*) historycznie jest pierwszą ze społeczno-ekonomicznych polityk Wspólnot Europejskich. Od momentu powstania w 1962 roku przeszła wiele reform i ewolucji, a obecnie dzieli się na dwa filary. Są to dopłaty bezpośrednie dla rolników oraz fundusze przeznaczone na rozwój obszarów wiejskich. Ich głównym celem jest podniesienie standardów życia osób żyjących z rolnictwa oraz zapewnienie konsumentom stabilnych dostaw żywności po umiarkowanej cenie. Aktualnymi priorytetami określonymi w 2012 roku są efektywna produkcja żywności, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi oraz wyrównany rozwój obszarów rolniczych w UE⁸.

Dystrybucja finansów odbywa się przez dwa fundusze: EFRROW (Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) z którego pochodzą dopłaty bezpośrednie dla rolników oraz EFRG (Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji), który wspiera takie cele, jak m.in. promocja produktów rolnych, system badań czy potrzeby rynku rybołówstwa. Fundusze

⁷ J. Bradley, G. Untiedt, T. Mitze, *Analysis of the Impact...*, op. cit., s. 10.

⁸ CAP – basic facts, http://ec.europa.eu/agriculture/faq/index_en.htm#2 [dostęp 24.04.2012].

te zastąpiły działający do 2007 roku EFOGR (Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej). Komisja Europejska wpłaca środki na cele EFRG w postaci comiesięcznych zwrotów dla państw członkowskich na podstawie udokumentowanych wydatków, natomiast UE przekazuje pieniądze dla EFOGR w trybie prefinansowania w rozliczeniu rocznym⁹.

Środki finansowe przeznaczone na WPR podzielone są tak, że 70% trafia do rolników w postaci dopłat bezpośrednich, na podstawie spełnienia określonych warunków dotyczących standardów produkowanej żywności, ochrony środowiska naturalnego, zdrowia zwierząt oraz poziomu zamożności. Z dalszych 20% pieniędzy finansowany jest rozwój obszarów rolniczych – to środki wykorzystywane na modernizację gospodarstw, aby stały się bardziej konkurencyjne, przy jednoczesnym zachowaniu standardów ochrony środowiska. Ostatnie 10% budżetu to wsparcie rynku żywności w przypadku destabilizacji na skutek nagłych wydarzeń, jak np. zła pogoda.

5. WYZWANIA NA NAJBLIŻSZE LATA

Dzisiaj mamy do czynienia z dużą nierównością wewnątrz Wspólnej Polityce Rolnej. Do grupy 20% rolników całej UE trafia aż 80% wszystkich środków finansowych. Jednym z celów wyznaczonych na rok 2013 i najbliższe lata jest przeciwdziałanie tej sytuacji i doprowadzenie do większej równości w dopłatach.

Obecna sytuacja ma swoje wytłumaczenie. Obliczono bowiem, że 80% obszarów rolnych znajduje się w rękach 20% rolników. Ponadto, w przypadku krajów, które są w UE dłużej niż od 2004 roku, ilość przyznawanych im środków zależy m.in. od historycznych kryteriów, czyli wielkości pomocy jaką otrzymywali wcześniej, od wielkości areалу i od przyjętego przez kraj modelu pomocy. Od 2003 roku te kraje miały możliwość rozdzielać rolnikom fundusze bezpośrednie albo na podstawie indywidualnych potrzeb, albo potrzeb regionu, lub przy połączeniu obu czynników¹⁰.

Założeniem Komisji Europejskiej na rok 2013 wobec Wspólnej Polityki Rolnej było przyjrzenie się raz jeszcze dzieleniu funduszy z tej rubryki, aby zapewnić bardziej sprawiedliwy system podziału pieniędzy między kraje członkowskie, regiony i rolników. Nowe założenia muszą być przystosowane do obecnego kształtu UE, a „kryterium historyczne” nie powinno mieć już

⁹ L. Oreziak, *Finanse Unii Europejskiej*, Warszawa 2009, s. 199–201.

¹⁰ *CAP – basic facts...*, op. cit.

zastosowania. Komisja zaproponowała również ustalenie górnego progu dla funduszy na pomoc bezpośrednią przyznawanych danemu państwu. Ma to zmotywować do rozsądnego i efektywnego podziału środków między osoby, które tego wsparcia potrzebują. Pieniądze powinny trafić jedynie do rolników aktywnych zawodowo, co jest ważnym kryterium dystrybucji środków.

Kolejną propozycją z pakietu naprawczego jest szczególne wsparcie młodych rolników oraz tych, którzy pracują na gorszej jakościowo ziemi. Istnieje również potrzeba stworzenia uproszczonego programu dla małych gospodarstw, które z oczywistych przyczyn nie mają możliwości konkurowania z wielkimi przedsiębiorstwami rolnymi, a odgrywają ważną rolę w gospodarce wielu obszarów rolnych¹¹.

6. POLSKIE ROLNICTWO A UNIJNE DOFINANSOWANIE

Dla Polski wstąpienie do Unii Europejskiej wiązało się w kontekście jej sektora rolnego zarówno z wielkimi korzyściami, jak i wyzwaniem. Zmiana sposobu finansowania, zmienione zasady skupu oraz interwencji, nadchodząca era znacznej modernizacji gospodarstw oraz zmiana warunków produkcji to nieliczne spośród wielkich zmian, jakie rozpoczęły się w tym okresie. Jednak już po pierwszym roku korzystania z unijnego wsparcia można było dostrzec wymierne rezultaty, choćby w poprawie koniunktury w rolnictwie. W 2005 roku Polsce udało się w pełni wykorzystać środki przyznane przez UE, czego następstwem był między innymi wzrost cen skupu produktów rolnych, w tym: mięsa, cukru i mleka. Zainteresowanie proponowanym dofinansowaniem było ogromne. Na dopłaty bezpośrednie złożono rekordową w skali UE liczbę wniosków, a przyznano je około 85% zarejestrowanych producentów produktów rolnych¹². Przydziałem funduszy unijnych na rolnictwo zajmuje się agencja ARiMR (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa), założona w 1994 roku w celu wsparcia rozwoju polskiego rolnictwa¹³.

Pierwszy filar WPR, który warunkuje wielkość kwoty dopłat bezpośrednich według wielkości posiadanych gruntów budził wiele emocji. W 2009 roku głośną sprawą było ujawnienie największych beneficjentów subsydiów rolnych.

¹¹ *The Common Agricultural Policy after 2013*, http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/index_en.htm [dostęp 24.04.2013].

¹² W. Poczta, Ł. Hardt, *Skutki integracji Polski z UE dla rolnictwa i obszarów wiejskich*, [w:] *Polska w Unii Europejskiej. Doświadczenia pierwszego roku członkostwa*, Warszawa 2005, s. 115–117.

¹³ Strona internetowa ARiMR to <http://www.arimr.gov.pl/>

Stało się to możliwe na podstawie porozumienia wynegocjowanego w 2006 roku, które miało doprowadzić do większej przejrzystości w tej dziedzinie. Opinią publiczną wstrząsnęły dane z Wielkiej Brytanii, gdy okazało się, że w latach 2003–2004 królowa Elżbieta II otrzymała z Brukseli 853 tys. euro, książę Karol 333 tys. euro, natomiast *Tate and Lyle*, brytyjski potentat w dziedzinie produkcji cukru, w ciągu czterech lat, między 2002 a 2005 rokiem zainkasował 350 mln funtów¹⁴. W Polsce dopłatami bezpośrednimi objętych jest 1,36 mln rolników, a w 2012 roku wartość jednolitej płatności obszarowej wynosiła 732,06 zł/ha¹⁵. Nasz kraj wciąż otrzymuje mniejsze dofinansowanie niż kraje „starej Unii” korzystające z kryterium historycznego.

W obliczu trwających negocjacji na temat określenia wielkości wydatków na poszczególne cele UE w najbliższej perspektywie finansowej 2014–2020 jednym z największych priorytetów dla polskiego rządu jest uzyskanie jak największej puli na wsparcie rolnictwa. Między innymi w celu wynegocjowania jak największych funduszy na politykę rolną nastąpiło zacieśnienie relacji między Polską a Francją, której równie mocno zależy na dużym budżecie Wspólnej Polityki Rolnej. Mimo znaczących różnic między podejściem obu państw do uzależnienia dopłat od spełnienia rygorów ochrony środowiska, koalicja ta była punktem oparcia w trakcie negocjacji na forum UE¹⁶.

Dziennik „Le Monde” skomentował, że wizyta, którą w listopadzie 2012 roku prezydent François Hollande złożył premierowi Donaldowi Tusko- wi miała służyć również ożywieniu relacji Francji z Europą Centralną, której przedstawicielem jest Polska oraz nadrobieniu zaniechań z przeszłości¹⁷. Zbliżenie polityczne obu krajów zaowocowało również spotkaniem obu ministrów rolnictwa. Stéphane Le Foll odwiedził Polskę w drugiej połowie grudnia 2012 roku, a rozmowy miały na celu ustalenie punktów wspólnych oraz rozbieżności w oczekiwaniach wobec Wspólnej Polityki Rolnej na najbliższe lata. Polska i Francja zgadzały się w kwestii zwiększenia budżetu na ten cel, ale

¹⁴ *Jawne listy beneficjentów*, http://www.rp.pl/arttykul/2,298369_Jawne_listy_beneficjentow.html [dostęp 24.04.2013].

¹⁵ *Trwa wypłata dopłat bezpośrednich i płatności rolnośrodowiskowych za 2012 r.*, <http://www.arimr.gov.pl/aktualnosci/arttykuly/trwa-realizacja-platnosci-bezposrednich-i-platnosci-rolnosrodowiskowych-za-2012-r.html> [dostęp 30.04.2013].

¹⁶ *Francja i Polska chcą zwiększenia budżetu na Wspólną Politykę Rolną*, http://wyborcza.biz/biznes/1,100896,13052372,Francja_i_Polska_chca_zwiekszenia_budzetu_na_Wspolna.html [dostęp 30.04.2013]

¹⁷ P. Smolar, *François Hollande veut retisser les liens avec la Pologne*, http://www.lemonde.fr/europe/article/2012/11/15/francois-hollande-veut-retisser-les-liens-avec-la-pologne_1790888_3214.html [dostęp 20.02.2013].

różniły m.in. w sprawie tzw. zazielenienia (*greening*), czyli wymagań ekologicznych wobec gospodarstw oraz upraw, sektora mleczarskiego. Wobec wielości różnic, ustalono, że zostaną utworzone zespoły robocze, których zadaniem będzie wypracowanie wspólnego stanowiska¹⁸.

7. UDZIAŁ POLSKI W WYBRANYCH ETAPACH NEGOCJACJI WRF

Negocjacje Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2014–2020 oficjalnie rozpoczęły się 29 czerwca 2011 roku, kiedy Komisja Europejska wydała swoją pierwszą propozycję rozporządzenia w tej sprawie. Ponieważ w drugiej połowie 2011 roku narodową prezydencję w Radzie Unii Europejskiej sprawowała Polska, to ona była odpowiedzialna za przygotowanie jak największego zaplecza do dalszych prac nad przyszłą perspektywą finansową. Przez kolejne 6 miesięcy przeprowadzono wiele debat, podczas których państwa członkowskie dyskutowały nad propozycją KE. Między 28 a 29 lipca 2011 roku w Sopocie odbyło się nieformalne spotkanie ministrów ds. europejskich, które było otwarciem debaty dotyczącej WRF na poziomie politycznym. Osiągnięciem Polski było niewątpliwie to, że państwa członkowskie przyjęły metodologię prac przedstawioną przez prezydencję¹⁹.

W trakcie dalszych etapów prac nad WRF Polski wkład w pewnych momentach był bardziej widoczny, w innych mniej. Polscy europarlamentarzyści, pracownicy Komisji Europejskiej oraz przedstawiciele rządu w ramach Rady Europejskiej pracowali wspólnie z przedstawicielami z pozostałych państw członkowskich nad kształtem nowej perspektywy finansowej. Poniżej omówiony został przełomowy moment w negocjacjach Wieloletnich Ram Finansowych, czyli propozycja budżetu wypracowana przez przywódców wszystkich państw UE. Przedstawiona została przede wszystkim od strony zaangażowania Polski w te wydarzenia.

¹⁸ *Francja i Polska za większym budżetem na Wspólną Politykę Rolną*, <http://www.euractiv.pl/wspolna-polityka-rolna/artukul/francja-i-polska-za-wikszym-budetem-na-wspolnopolityk-roln-004301> [dostęp 20.02.2013]

¹⁹ *Wieloletnie Ramy Finansowe*, http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/zagraniczna_polityka_ekonomiczna/wieloletnie_ramy_finansowe/ [dostęp 24.04.2013].

8. PIERWSZY PROJEKT WRF ZAAKCEPTOWANY PRZEZ WSZYSTKIE KRAJE CZŁONKOWSKIE

Na szczycie Rady Europejskiej 7 i 8 lutego 2013 roku przywódcy wszystkich państw członkowskich UE doszli do porozumienia w sprawie przyszłych ram finansowych. Uzgodnili, że poziom zaangażowania finansowego będzie reprezentował około 1% Produktu Narodowego Brutto Unii Europejskiej, co jest najniższym poziomem, jaki zaproponowano oraz notuje spadek względem poprzedniej perspektywy finansowej. Jak określił przewodniczący Komisji Europejskiej, José Manuel Barroso, nie jest to idealne rozwiązanie, ale był to najwyższy możliwy pułap, na który mogły zgodzić się wszystkie państwa UE, aby osiągnąć wymaganą jednomyślność²⁰.

Stanowisko polskiego rządu w odniesieniu do tej decyzji, jak i kilku innych kwestii podjętych w czasie rozmów na szczycie UE, zostało opublikowane na oficjalnej stronie premiera. Polska uważa, że oszczędności powinny dotyczyć tych wydatków, które wzrosły najbardziej w ostatniej perspektywie finansowej lub w 2013 roku. Polityka spójności powinna szczególnie uwzględniać najbiedniejsze kraje i regiony, aby zmniejszać przepaść dzieląca kraje biedne i bogate. Natomiast odnośnie do Wspólnej Polityki Rolnej, polski rząd uważa, iż nasi rolnicy powinni otrzymać możliwość wyrównania szans, aby móc rzeczywiście konkurować na jednolitym rynku. Istotnym wsparciem w osiągnięciu tego celu jest program rozwoju obszarów wiejskich²¹.

Rozmowy trwające blisko 30 godzin przyniosły kompromis 27 krajów. Efektem jest dokument²² przedstawiający konkluzje spotkań. Są to:

- nowe ramy finansowe powinny odpowiadać na wyzwania związane z kryzysem ekonomicznym, mają wspierać wzrost gospodarczy, zatrudnienie, konkurencyjność oraz spójność gospodarek państw członkowskich. Polityki unijne mają realizować zasady subsydiarności, proporcjonalności i solidarności, jak również przynosić realną wartość dodaną;

²⁰ *European leaders agree on long-term EU budget*, portal Komisji Europejskiej, http://ec.europa.eu/budget/mff/content/European%20leaders%20agree%20on%20long%20term%20EU%20budget/index_en.cfm [dostęp 24.04.2013].

²¹ *Stanowisko Polski na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniach 7–8 lutego 2013 r., przedłożone przez ministra spraw zagranicznych*, <http://www.premier.gov.pl/wydarzenia/decyzje-rzadu/stanowisko-polski-na-posiedzenie-rady-europejskiej-w-dniach-7-8-lutego-2013.html> [dostęp 24.04.2013].

²² *Conclusions (Multiannual Financial Framework)*, EUCO 37/13, CO EUR 5, CONCL 3, EUROPEAN COUNCIL, 7/8 FEBRUARY 2013, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/135344.pdf [dostęp 1.04.2013].

- ramy finansowe powinny zapewniać zarówno odpowiedni poziom wydatków, jak i ich efektywność, co powinno być wykazywane w regularnych raportach dotyczących realizowania wszystkich polityk oraz finansowych instrumentów UE;
- nowe ramy finansowe będą dotyczyć siedmioletniego okresu 2014–2020 i 28 państw członkowskich przy założeniu, że w lipcu 2013 roku Chorwacja zostanie włączona do UE;
- wydatki zostaną pogrupowane według struktury sześciu rubryk, aby odzwierciedlać polityczne priorytety Unii oraz zapewniać konieczną elastyczność przy alokowaniu zasobów. Przewidywane działy wydatków to:
  - 1a. „Konkurencyjność na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, w którego skład będzie wchodził instrument „Łącząc Europę”²³
  - 1b. „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna”
  - 2. „Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne”, do którego będą należeć płatności dotyczące rynku i płatności bezpośrednich
  - 3. „Bezpieczeństwo i obywatelstwo”
  - 4. „Globalny wymiar Europy”
  - 5. „Administracja”
  - 6. „Wyrównania”²⁴;
- kwota przeznaczona na wydatki w nowych ramach finansowych dla EU28 to 959 988 mln euro, równowartość 1% DNB, a na zobowiązania 908 400 mln euro, będący 0,95% DNB całej Unii. Liczby przedstawiono w cenach z 2011 roku i będą poddane wyrównaniu według wskaźnika inflacji;
- instrumenty finansowe mogą być realizowane jedynie w zgodzie ze ścisłymi ograniczeniami określonymi w nowym finansowym rozporządzeniu oraz w sytuacji, gdy ich rezultatem jest wartość dodana;
- osiągnięcie celów w niektórych obszarach będzie wymagało dołączenia ich priorytetów w realizację różnych polityk Unii. I tak, działania dotyczące

²³ **Łącząc Europę** (*Connecting Europe*) instrument według projektu Komisji Europejskiej z funduszem (wg WRF 2014–2020) 50 mld euro, który ma zająć się finansowaniem brakujących połączeń w infrastrukturze energetycznej, transportowej i informatycznej. Por.: *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-społecznego i Komitetu Regionów, KOM(2011) 500 wersja ostateczna, część I*, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SPLIT_COM:2011:0500%2801%29:FIN:PL:PDF [dostęp 18.02.2013].

²⁴ Za polską wersją dokumentu *Conclusions (Multiannual Financial Framework)*, EUCO 37/13, CO EUR 5, *CONCL 3*, EUROPEAN COUNCIL, 7/8 FEBRUARY 2013, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/pl/13/st00/st00037.pl13.pdf> [dostęp 1.04.2013].

ochrony klimatu w najbliższej perspektywie finansowej będą stanowiły przynajmniej 20% całości wydatków i będą realizowane jako m.in. wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego i gospodarki niskoemisyjnej oraz tworzenie miejsc pracy w oparciu o ekologiczne standardy.

9. REAKCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO NA PROPOZYCJĘ BUDŻETU Z 8 LUTEGO 2013 ROKU

Przewodniczący komisji budżetowej Parlamentu Europejskiego, Alain Lamassoure, ocenił propozycję budżetu z 8 lutego 2013 roku jako przyczyniającą się do osłabienia solidarności, siły oraz europejskości całej UE, gdyż pogłębia podziały wewnętrzne związane z interesami narodowymi poszczególnych państw. Ostrzegł również, że jako pierwsze ucierpi wzrost gospodarczy oraz zatrudnienie i wezwał do zakwestionowania przez Parlament ustaleń Rady Europejskiej²⁵.

Przesłankami sprzeciwu wyrażanego przez Parlament Europejski były m.in. wielkość budżetu – zdaniem posłów był niewystarczający na realizowanie ambitnych planów, a nawet na realizację programu *Europa 2020*²⁶. Po drugie, posłom z największej partii w PE, Europejskiej Partii Ludowej EPP, zależało na zmianie podziału kwot budżetu, aby takie cele jak badania naukowe czy walka z ociepleniem otrzymały większe wsparcie. PE dał przez to wyraz również temu, że polityka spójności oraz rolnictwo nie są już jego ścisłym priorytetem²⁷. Kolejną istotną kwestią była sprawa elastyczności budżetu, czyli możliwości przenoszenia pieniędzy z jednego roku na drugi. Jak pokazały doświadczenia ostatniej perspektywy finansowej 2007–2013, w pierwszych latach przydzielone na dany rok fundusze nie są wykorzystywane w całości i pieniądze wracają do kas państw jako redukcja skład-

²⁵ *Conseil européen: Déclaration d'Alain Lamassoure, président de la commission des Budgets du Parlement européen*, <http://www.alainlamassoure.eu/2013/02/conseil-europeen-declaration-dalain-lamassoure-president-de-la-commission-des-budgets-du-parlement-europeen/> [dostęp 1.04.2013].

²⁶ S. Jędrzejewska, *Co dalej z unijnymi miliardami?*, <http://www.institutobywatelski.pl/13836/komentarze/co-dalej-z-unijnymi-miliardami?> [dostęp 1.04.2013].

²⁷ K. Szymańska-Borginon, *Polska przegrywa w europarlamencie. Przyjęto krytyczną rezolucję ws. budżetu UE*, <http://www.rmfm24.pl/ekonomia/news-polska-przegrywa-w-euro-parlamencie-przyjeto-krytyczna-rezolu/podglad-wydruku,nId,942449> [dostęp 1.04.2013] oraz A. Geber, *Parlament Europejski odrzucił projekt budżetu UE*, <http://www.polskie-radio.pl/42/259/Artykul/801104,Parlament-Europejski-odrzucil-projekt-budzetu-UE-> [dostęp 1.04.2013].

ki. Jednocześnie w ostatnich latach, kiedy wykorzystanie środków jest już o wiele bardziej efektywne, brakuje pieniędzy na wszystkie zobowiązania. Następnym oczekiwaniem PE było właśnie uzupełnienie brakującej kwoty z lat 2012 i 2013 budżetem poprawkowym, aby problem ten nie przeszedł na kolejne ramy finansowe. Piąty punkt na liście to stworzenie alternatywnego sposobu finansowania Unii, jak na przykład podatek od transakcji finansowych, aby odciążyć państwa członkowskie w kwestii składek członkowskich²⁸. Ważną sprawą związaną z omawianą propozycją budżetu, która była istotna dla wszystkich pracowników instytucji UE i wywołała żywą negatywną reakcję, była zapowiedź dużej redukcji wydatków na administrację unijną.

10. REAKCJA POLSKICH POLITYKÓW NA PROPOZYCJĘ BUDŻETU Z 8 LUTEGO 2013 ROKU

Jeszcze przed zakończeniem szczytu polski minister spraw zagranicznych, Radosław Sikorski bardzo pozytywnie oceniał możliwy wynik posiedzeń. W wypowiedzi dla prasy stwierdził, że jeśli przypuszczenia się potwierdzą, na samą politykę spójności zostaną przyznane Polsce ponad 72 mld euro²⁹.

Dla polskiego rządu wynik szczytu budżetowego z 8 lutego 2013 roku był wielkim sukcesem z punktu widzenia realizowania interesów narodowych. Radość związana była przede wszystkim z przyznanymi Polsce funduszami na cele wyznaczone przez politykę spójności oraz politykę rolną. W tej kalkulacji otrzymała ona 72,9 mld euro na spójność, co dało jej pierwsze miejsce spośród państw członkowskich, a w porównaniu z poprzednią perspektywą finansową kwota wzrosła o prawie 4 mld euro. Należy wspomnieć również, że jest to 23% całego budżetu przewidzianego na politykę spójności³⁰. Z kolei na politykę rolną przyznano Polsce około 28,5 mld euro, kwotę wyższą o 1,6 mld euro w stosunku do ram finansowych 2007–2013. Łącznie przeznaczono dla Polski 105,8 mld euro (ok. 441 mld złotych), i jeśli nie byłoby dalszych zmian,

²⁸ P. Jęczmionka, *Sidonia Jędrzejewska: PE stawia warunki. I grozi odrzuceniem budżetu [ROZMOWA]*, <http://www.gloswielpolski.pl/artukul/782366,sidonia-jedrzejewska-pe-stawia-warunki-i-grozi-odrzuceniem,id,t.html> [dostęp 1.04.2013].

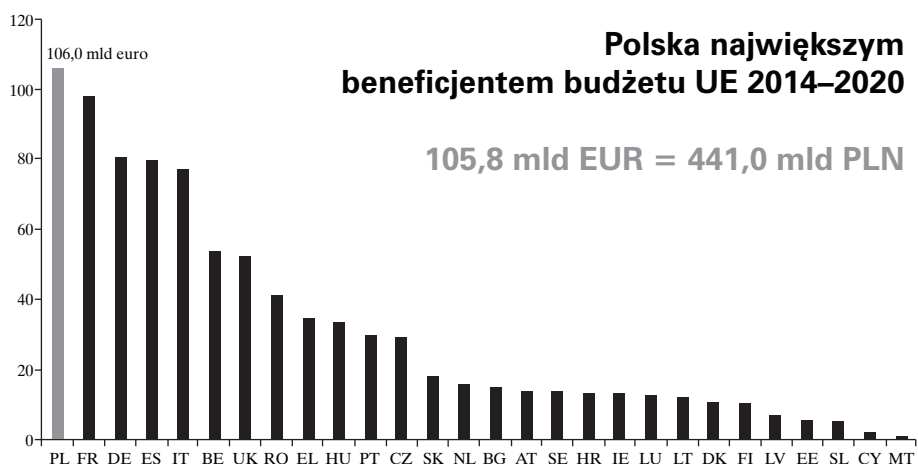
²⁹ *Sikorski o szczycie: szykuje się sukces polskiego rządu w Brukseli*, http://www.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/msz_w_mediach/sikorski_o_szczycie_szykuje_sie_sukces_polskiego_rzadu_w_brukseli_depesza_pap_08_02_2013 [dostęp 24.04.2013].

³⁰ A. Widzyk, *W projekcie nowego budżetu UE Polska dostaje więcej niż obecnie*, <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,W-projekcie-nowego-budzetu-UE-Polska-dostaje-wiecej-niz-obecnie,wid,15319456,wiadomosc.html?ticaid=110725> [dostęp 1.04.2013].

to nasz kraj byłby największym beneficjentem środków UE28 na lata 2014–2020 (por. rysunek 5).

Rysunek 5

Podział środków UE z perspektywy finansowej 2014–2020 między kraje członkowskie według propozycji budżetu z 8 lutego 2013 roku

Źródło: http://www.premier.gov.pl/files/budzet_ue_prezentacja_0.pdf, [dostęp 1.04.2013].

Opozycja w polskim parlamencie wyrażała się krytycznie na temat zaproponowanych ram budżetowych. Oponenci zarzucali, że w 2005 roku za rządów Prawa i Sprawiedliwości wynegocjowano większe kwoty przeznaczone na politykę spójności. Po drugie, obecna kwota na rolnictwo okazała się dużo niższa niż obiecywano, w momencie gdy Francji oraz Włochom udało się utrzymać swój (wyższy niż nasz) poziom finansowania z poprzedniej perspektywy finansowej. Po trzecie, zarzucano niedoceniając niebezpieczeństwa, jakie dla Polski niesie priorytet UE na następną perspektywę finansową w postaci walki ze zmianami klimatu oraz przejścia na gospodarkę niskowęglową (wydatki na ten cel mają wynosić około 20% całości budżetu). Podsumowując, zdaniem PiSu negocjacje polskiego rządu były porażką, a nie sukcesem³¹.

³¹ *Oszukani rolnicy i mniej pieniędzy na spójność – oto „sukces” Donalda Tuska*, <http://www.pis.org.pl/article.php?id=21475> [dostęp 24.04.2013].

11. ROZWÓJ WYDARZEŃ PO REZOLUCJI Z 13 MARCA 2013 ROKU...

Tekst przyjętej rezolucji w sprawie ram budżetowych rozpoczyna się od stwierdzenia że: *Parlament Europejski przyjmuje do wiadomości konkluzje Rady Europejskiej w sprawie WRF, które stanowią jedynie polityczne porozumienie pomiędzy szefami państw i rządów; odrzuca to porozumienie w obecnym kształcie, ponieważ nie odzwierciedla ono priorytetów i wątpliwości przedstawianych przez Parlament, zwłaszcza w rezolucji z 23 października 2012 r., oraz pomija rolę i kompetencje Parlamentu ustanowione Traktatem z Lizbony; uważa, że przedmiotowego porozumienia, które będzie obowiązywało Unię przez kolejne siedem lat, nie wolno zaakceptować bez spełnienia pewnych zasadniczych warunków (...)*³². Warto podkreślić, że nie jest to zupełne odrzucenie, a przyjęte sformułowanie otwiera drogę do negocjacji.

Głównymi punktami rezolucji były:

- Podkreślenie, że według zmian wprowadzonych przez Traktat z Lizbony, Parlament Europejski jest istotnym partnerem w procesie uchwalania ram budżetowych, który powinien być brany pod uwagę w negocjacjach (pkt. 2),
- Przypomnienie, że ramy finansowe mają służyć zrealizowaniu instrumentu *Europa 2020*, przeprowadzenie UE przez wyzwania kryzysu (pkt. 4),
- Zwiększenie środków finansowych przeznaczonych m.in. na badania i rozwój oraz innowacje, młodzież, edukację i infrastrukturę, a także na walkę z ociepleniem klimatu (pkt. 4)
- Sprzeciw odroczeniu zaległych płatności za 2012 rok oraz 2013 rok oraz tworzeniu ram finansowych narażonych na deficyt strukturalny oraz wezwanie do przyjęcia budżetu korygującego (pkt. 6 i 7),
- Wniosek o elastyczność budżetu w ramach rubryk wydatków, ich marginesów oraz między latami budżetowymi (pkt. 10),
- Wniosek o przeprowadzenie reformy dotyczącej zasobów własnych UE, zmniejszenia bezpośrednich wpłat państw członkowskich do poziomu 40% oraz zlikwidowania istniejących rabatów i ulg (pkt. 11),
- Wyrażenie przekonania, że każde głosowanie związane z Wieloletnimi Ramami Finansowymi powinno mieć charakter otwarty (pkt. 16)³³.

³² *Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie konkluzji ze szczytu Rady Europejskiej w dniach 7–8 lutego br. dotyczących wieloletnich ram finansowych*, (2012/2803(RSP)), 13.03.2013, Strasbourg, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2013-0078+0+DOC+XML+V0//PL> [dostęp 1.04.2013].

³³ *Ibidem*.

Jakie było stanowisko Polski wobec rezolucji przyjętej 13 marca 2013 roku? To właśnie ona była krajem, który by najbardziej skorzystał z budżetu w zaproponowanym kształcie i to ona była najbardziej zawiedziona, gdy w głosowaniu Parlamentu Europejskiego nad rezolucją do budżetu 506 europosłów zagłosowało za jej przyjęciem (161 posłów głosowało przeciw, a 23 wstrzymało się od głosu). Dzień wcześniej Informacyjna Agencja Radio-wa poinformowała, że polscy deputowani z PO i PSL aż do końca starali się walczyć o zachowanie budżetu w zaproponowanym kształcie i udało im się tak wpłynąć na stanowisko chadeków, że wywalczyli złagodzenie wydzwisku przygotowywanej rezolucji przez m.in. usunięcie zapisu grożącego odrzuceniem porozumienia budżetowego w wypadku gdyby żądania Parlamentu nie zostały uznane. Niestety, następnego dnia okazało się, że zapis ten pojawił się jednak w tekście rezolucji. Polscy europosłowie głosowali w większości przeciw dokumentowi³⁴.

Przyjęcie rezolucji przez Parlament Europejski oznaczało dla państw członkowskich wejście w trudne negocjacje z PE w kwestiach wymienionych w dokumencie. To Irlandia, kraj o dużych kłopotach finansowych, sprawujący w tym czasie prezydencję w Radzie UE była odpowiedzialna w dużym stopniu za przebieg dyskusji i postęp prac dotyczących WRF. Ostateczne głosowania w sprawie uchwalenia budżetu UE zaplanowano na czerwiec 2013 roku i jasne było, że dla powodzenia spraw potrzebne jest wypracowanie wspólnej wizji, aby możliwe było poparcie bezwzględną większością głosów. Należy pamiętać, że Parlament Europejski warunkował przystąpienia do negocjacji uzupełnieniem przez państwa członkowskie 11 mld euro brakujących do spłacenia zobowiązań wynikających z bieżących ram finansowych³⁵.

12. ...A PUNKT WIDZENIA POLSKIEGO RZĄDU

Dla Polski przyjęcie rezolucji oznaczało niebezpieczeństwo zmian w podziale funduszy, zmniejszenie kwot przyznanych na najważniejsze z punktu widzenia interesów naszego kraju – politykę spójności oraz Wspólną Politykę Rolną. Natomiast ewentualne weto Parlamentu Europejskiego

³⁴ A. Geber, *Budżet Unii w PE: przeważało polskie stanowisko*, <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Budzet-Unii-w-PE-przewazylo-polskie-stanowisko-2779283.html> [dostęp 1.04.2013].

³⁵ T. Bielecki, *Szef europarlamentu: – Przyjacielu Donaldzie, pomóż!*, http://wyborcza.pl/1,75477,13715105,Szef_europarlamentu___Przyjacielu_Donaldzie__pomoz_.html [dostęp 24.04.2013].

wobec propozycji budżetu z 8 lutego 2013 roku i brak porozumienia w sprawie nowej perspektywy finansowej do końca 2013 roku groziło koniecznością przyjęcia prowizorium budżetowego do czasu zatwierdzenia WRF. Skutkiem, który Polska mocno by odczuła, to opóźnienia w terminowym rozpoczęciu programów unijnych, co z kolei pociągałoby za sobą mniejsze wykorzystanie przyznanych środków oraz trudności z funkcjonowaniem w atmosferze niepewności finansowej.³⁶

Reakcje polskich polityków zaangażowanych w pracę nad WRF nie były jednolite. Niektórzy nie ukrywali rozczarowania ostrym językiem rezolucji oraz ewentualnymi konsekwencjami, jakie może ona pociągnąć z punktu widzenia interesów Polski, inni z niemałą dozą optymizmu oczekiwali na pozytywny rezultat nadchodzących negocjacji europarlamentu z Radą Europejską. Minister ds. europejskich Piotr Serafin po zakończeniu głosowania jeszcze tego samego dnia w rozmowie z PAP komentował, że kwestie podniesione przez PE, jak poprawa elastyczności budżetu, są bliskie interesom polskiego MSZ.³⁷

W opublikowanym oświadczeniu klubu PO–PSL w PE na temat przyjętej rezolucji przytoczono słowa Jacka Protasiewicza, wiceprzewodniczącego PE oraz Przewodniczącego Klubu: *Wyniki lutowego szczytu UE ws. wieloletniego budżetu 2014–2020 są dla naszego kraju znakomitym punktem wyjścia do negocjacji między instytucjami. Dlatego głosując nad mandatem negocjacyjnym dla przedstawicieli PE, nie mogliśmy poprzeć rezolucji, która już na wstępie wzywa do odrzucenia porozumienia przywódców UE. Negocjacje Parlamentu Europejskiego z Radą, które teraz się zaczynają, powinny potrwać do czerwca, żeby mieć jeszcze czas w PE do uchwalenia pakietu rozporządzeń wykonawczych dla nowego budżetu. Podkreślam jednocześnie, że przyjęta dzisiaj rezolucja nie jest ostateczną decyzją PE. Jest stanowiskiem politycznym, a nie legislacyjnym, a PE wyrazi swoje wiążące stanowisko ws. budżetu dopiero po zakończeniu negocjacji z Radą*³⁸. Przedstawicielka PO Róża Thun na swoim blogu zamieściła bardzo zwięzłą informację o szczegółach rezolucji, z niewielkim komentarzem, że w zaistniałej sytuacji eurodeputowani PO/PSL głosowali przeciwko jej przy-

³⁶ S. Jędrzejewska, *Co dalej z unijnymi miliardami?*, op. cit.

³⁷ Serafin o rezolucji PE: forma zbyt ostra, ale treść optymistyczna, https://www.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/msz_w_mediach/tytul_strony_1;jsessionid=63F73F886D25207A-78E394CEF9D8F783.cmsap1p [dostęp 1.04.2013].

³⁸ *Rezolucja PE ws wieloletniego budżetu UE – Stanowisko Klubu PO-PSL w PE*, http://www.poeuropejsku.pl/news/77/rezolucja_pe_ws_wieloletniego_budzetu_ue_-_stanowisko_klubu_po-psl_w_pe.html [dostęp 24.04.2013].

jęciu³⁹. Sidonia Jędrzejewska, pełniąca rolę wicekoordynatora EPL w komisji budżetowej podkreśliła natomiast, że celem PE jest poprawienie budżetu bez poprawiania kwot, a wystosowana rezolucja jest formą nacisku na państwa członkowskie, by zwróciły uwagę na istotne problemy wskazane przez PE w dokumencie⁴⁰.

Opozycja w osobie klubu Prawa i Sprawiedliwości, który jest częścią parlamentarnej Grupy Europejskich Konserwatystów i Reformatorów (EKR) postulowała w PE o przyjęcie porozumienia w sprawie Wieloletnich Ram Finansowych, jednak poprawka ta została odrzucona. Cytowany w oświadczeniu Konrad Szymański mówił o zlekceważeniu przez większościową partię PE sugestii dotyczących złagodzenia języka rezolucji. Do samego porozumienia w sprawie budżetu odniósł się dwójako określając, że jest to budżet „słaby dla Polski, ale racjonalny dla Europy”. Zdaniem PiS poparcie porozumienia na poziomie unijnym jest jednak korzystniejsze dla narodowych interesów, gdyż jego brak zagrażałby płatnościom wieloletnich projektów unijnych realizowanych w Polsce⁴¹.

13. POLSKA W NEGOCJACJACH PO REZOLUCJI Z 13 MARCA 2013 ROKU

Przewodniczący Parlamentu Europejskiego, Martin Schulz, w czasie swojej kwietniowej wizyty w Polsce udzielił kilku wywiadów. Podkreślił w nich, że najważniejszym postulatem PE jest przeciwdziałanie deficytowemu planowi finansowemu na najbliższe lata oraz pokrycie przez państwa członkowskie aktualnie brakującej kwoty do wypełnienia zobowiązań z lat 2012–2013. To od tego zależy zaakceptowanie nowych ram finansowych przez PE. Budżet w kształcie zaproponowanym 8 lutego 2013 roku grozi kolejnym deficytem. Przewiduje bowiem różnicę jedynie około 52 mld euro między zobowiązaniami, czyli poziomem, do którego można podpisywać umowy, a płatno-

³⁹ A. Godynia, *Rezolucja PE w sprawie Wieloletnich Ram Finansowych*, <http://www.rozathun.pl/rezolucja-pe-w-sprawie-wieloletnich-ram-finansowych> [dostęp 1.04.2013].

⁴⁰ *Stanowisko w sprawie rezolucji PE dotyczącej wieloletniego budżetu UE (13 III 2013)*, blog Sidonii Jędrzejewskiej, http://www.sidonia.pl/index.php?id=news_iii13 [dostęp 24.04.2013].

⁴¹ *Konrad Szymański: Rząd jest osamotniony w debacie budżetowej*, <http://www.pis.org.pl/article.php?id=21557> [dostęp 24.04.2013].

ściami UE, czyli rzeczywistą kwotą istniejącą w budżecie⁴². W wywiadzie z „Gazetą Wyborczą” Schulz wskazał na istotną rolę, jaką Polska może odegrać na tym etapie. Donald Tusk powinien włączyć się w przekonywanie przywódców innych państw UE do uchwalenia budżetu korygującego, gdyż inaczej brakująca kwota będzie odebrana ze środków na politykę rolną oraz spójność⁴³.

BIBLIOGRAFIA

- Bielecki T., *Szef europarlamentu: – Przyjacielu Donaldzie, pomóż!*, http://wyborcza.pl/1,75477,13715105,Szef_europarlamentu___Przyjacielu_Donaldzie__pomoz_.html [dostęp 24.04.2013].
- Bradley J., Untiedt G., Mitze T., *Analysis of the Impact of Cohesion Policy, A note explaining the HERMIN-based simulations, Project-No. 2006 CE.16.0.AT.035*, Muenster and Dublin, May 14th, 2007.
- CAP – basic facts, http://ec.europa.eu/agriculture/faq/index_en.htm#2 [dostęp 24.04.2012].
- Conclusions (Multiannual Financial Framework), EUCO 37/13, CO EUR 5, CONCL 3*, EUROPEAN COUNCIL, 7/8 FEBRUARY 2013, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/135344.pdf [dostęp 1.04.2013].
- Conseil européen: Déclaration d’Alain Lamassoure, président de la commission des Budgets du Parlement européen*, <http://www.alainlamassoure.eu/2013/02/conseil-europeen-declaration-dalain-lamassoure-president-de-la-commission-des-budgets-du-parlement-europeen/> [dostęp 1.04.2013].
- European leaders agree on long-term EU budget*, http://ec.europa.eu/budget/mff/content/European%20leaders%20agree%20on%20long%20term%20EU%20budget/index_en.cfm [dostęp 24.04.2013].

⁴² A. Słojewska, *Berlin nie rządzi w Unii*, „Rzeczpospolita”, 12.04.2013 r., <http://www.rp.pl/artukul/999162-Berlin-nie-rzadzi-w-Unii.html?p=2> [dostęp 24.04.2013].

⁴³ *Szef PE w Polsce o unijnym budżecie i wejściu Polski do strefy euro*, „Euroactiv”, 18.04.2013 r., <http://www.euractiv.pl/eurowybory/artukul/szef-pe-w-polsce-o-unijnym-budecie-i-wejciu-polski-do-strefy-euro-004621>, [dostęp 24.04.2013] oraz T. Bielecki, *Szef europarlamentu: – Przyjacielu Donaldzie, pomóż!*, „Gazeta Wyborcza”, 11.04.2013 r., http://wyborcza.pl/1,75477,13715105,Szef_europarlamentu___Przyjacielu_Donaldzie__pomoz_.html [dostęp 24.04.2013].

- Francja i Polska chcą zwiększenia budżetu na Wspólną Politykę Rolną*, http://wyborcza.biz/biznes/1,100896,13052372,Francja_i_Polska_chca_zwiekszenia_budzetu_na_Wspolna.html [dostęp 30.04.2013].
- Francja i Polska za większym budżetem na Wspólną Politykę Rolną*, <http://www.euractiv.pl/wspolna-polityka-rolna/artukul/francja-i-polska-za-wikszym-budetem-na-wspoln-polityk-roln-004301> [dostęp 20.02.2013].
- Geber A., *Budżet Unii w PE: przeważało polskie stanowisko*, <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Budzet-Unii-w-PE-przewazylo-polskie-stanowisko-2779283.html> [dostęp 1.04.2013].
- Geber A., *Parlament Europejski odrzucił projekt budżetu UE*, <http://www.polskieradio.pl/42/259/Artykul/801104,Parlament-Europejski-odrzucil-projekt-budzetu-UE-> [dostęp 1.04.2013].
- Godynia A., *Rezolucja PE w sprawie Wieloletnich Ram Finansowych*, <http://www.rozathun.pl/rezolucja-pe-w-sprawie-wieloletnich-ram-finansowych> [dostęp 1.04.2013].
- Jawne listy beneficjentów*, http://www.rp.pl/artukul/2,298369_Jawne_listy_beneficjentow.html [dostęp 24.04.2013].
- Jęczmionka P., *Sidonia Jędrzejewska: PE stawia warunki. I grozi odrzuceniem budżetu [ROZMOWA]*, <http://www.gloswielkopolski.pl/artukul/782366,sidonia-jedrzejewska-pe-stawia-warunki-i-grozi-odrzuceniem,id,t.html> [dostęp 1.04.2013].
- Jędrzejewska S., *Co dalej z unijnymi miliardami?*, <http://www.institutobywa-telski.pl/13836/komentarze/co-dalej-z-unijnymi-miliardami> [dostęp 1.04.2013].
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, KOM(2011) 500 wersja ostateczna, część I*, Bruksela, 29.06.2011, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SPLIT_COM:2011:0500%2801%29:FIN:PL:PDF [dostęp 18.02.2013].
- Konrad Szymański: Rząd jest osamotniony w debacie budżetowej*, <http://www.pis.org.pl/article.php?id=21557> [dostęp 24.04.2013].
- Oręziak L., *Finanse Unii Europejskiej*, Warszawa 2009.
- Oszukani rolnicy i mniej pieniędzy na spójność – oto „sukces” Donalda Tuska*, <http://www.pis.org.pl/article.php?id=21475> [dostęp 24.04.2013].
- PiS złoży projekt uchwały ws. budżetu UE*, <http://www.pis.org.pl/article.php?id=21123> [dostęp 30.04.2013].
- Poczta W., Hardt Ł., *Skutki integracji Polski z UE dla rolnictwa i obszarów wiejskich*, [w:] *Polska w Unii Europejskiej. Doświadczenia pierwszego roku członkostwa*, Warszawa 2005.

- Polska otrzymała w 2009 roku najwięcej pieniędzy z budżetu UE*, <http://info.wyborcza.pl/temat/wyborcza/polska+najwi%C4%99kszym+beneficjentem+unijnego+bud%C5%BCetu> [dostęp 1.04.2013].
- Projekt budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2011*, 15.06.2010.
- Regional Policy – Inforegio*, http://ec.europa.eu/regional_policy/what/index_en.cfm [dostęp 1.04.2013].
- Rezolucja PE ws wieloletniego budżetu UE – Stanowisko Klubu PO-PSL w PE*, http://www.poeuropejsku.pl/news/77/rezolucja_pe_ws_wieloletniego_budzetu_ue_-_stanowisko_klubu_po-psl_w_pe.html [dostęp 24.04.2013].
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie konkluzji ze szczytu Rady Europejskiej w dniach 7–8 lutego br. dotyczących wieloletnich ram finansowych*, (2012/2803(RSP)), 13.03.2013, Strasbourg, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2013-0078+0+DOC+XML+V0//PL> [dostęp 1.04.2013].
- Sejm/ Uchwała ws. nowego budżetu UE na lata 2014–2020*, http://www.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/msz_w_mediach/sejm_uchwala_ws_nowego_budzetu_ue_na_lata_2014_2020__depesza_pap_22_11_2012 [dostęp 30.04.2013].
- Serafin o rezolucji PE: forma zbyt ostra, ale treść optymistyczna*, https://www.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/msz_w_mediach/tytul_strony_1;jsessionid=63F73F886D25207A78E394CEF9D8F783.cmsap1p [dostęp 1.04.2013].
- Sikorski o szczycie: szykuje się sukces polskiego rządu w Brukseli*, http://www.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/msz_w_mediach/sikorski_o_szcycie__szykuje_sie_sukces_polskiego_rzadu_w_brukseli__depesza_pap_08_02_2013 [dostęp 24.04.2013].
- Smolar P., François Hollande veut retisser les liens avec la Pologne*, http://www.lemonde.fr/europe/article/2012/11/15/francois-hollande-veut-retisser-les-liens-avec-la-pologne_1790888_3214.html [dostęp 20.02.2013].
- Spot wyborczy PO*, wybory parlamentarne 2011 rok, <http://www.youtube.com/watch?v=y6cwX0vSOCo> [dostęp 1.02.2013].
- Stanowisko Polski na posiedzenie Rady Europejskiej w dniach 7–8 lutego 2013 r., przedłożone przez ministra spraw zagranicznych*, <http://www.premier.gov.pl/wydarzenia/decyzje-rzadu/stanowisko-polski-na-posiedzenie-rady-europejskiej-w-dniach-7-8-lutego-2013.html> [dostęp 24.04.2013].
- Stanowisko w sprawie rezolucji PE dotyczącej wieloletniego budżetu UE (13 III 2013)*, blog Sidonii Jędrzejewskiej, http://www.sidonia.pl/index.php?id=news_iii13 [dostęp 24.04.2013].
- Szymańska-Borginon K., Polska przegrywa w europarlamencie. Przyjęto krytyczną rezolucję ws. budżetu UE*, <http://www.rmf24.pl/ekonomia/news->

polska-przegrywa-w-euoparlamentcie-przyjeto-krytyczna-rezolu/podglad-wydruku,nId,942449 [dostęp 1.04.2013].

The Common Agricultural Policy after 2013, http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/index_en.htm [dostęp 24.04.2013].

Trwa wypłata dopłat bezpośrednich i płatności rolnośrodowiskowych za 2012 r., <http://www.arimr.gov.pl/aktualnosci/artykuly/trwa-realizacja-platnosci-bezposrednich-i-platnosci-rolnosrodowiskowych-za-2012-r.html> [dostęp 30.04.2013].

Widzyk A., *W projekcie nowego budżetu UE Polska dostaje więcej niż obecnie*, <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,W-projekcie-nowego-budzetu-UE-Polska-dostaje-wiecej-niz-obecnie,wid,15319456,wiadomosc.html?ticaid=110725> [dostęp 1.04.2013].

Wieloletnie Ramy Finansowe, http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/zagraniczna_polityka_ekonomiczna/wieloletnie_ramy_finansowe/ [dostęp 24.04.2013].

STRESZCZENIE

Jeden z najważniejszych tematów związanych z Unią Europejską i jej finansami w latach 2011–2013 to negocjacje nowych Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2014–2020. Ich przebieg i wynik w ogromnym stopniu ukształtują kolejne 7 lat całej wspólnoty 28 państw oraz ich obywateli. Wpływ nowych ram budżetowych będzie można odczuć bezpośrednio w możliwościach gospodarczych, w strukturze i problematyce polityki wewnętrznej i zewnętrznej UE. Niniejszy artykuł został poświęcony pytaniu o oczekiwania Polski wobec nowych ram budżetowych oraz wymiar i charakter zaangażowania naszego kraju w długi proces negocjacji. Pierwsza część artykułu dotyczy polskich priorytetów narodowych wobec WRF 2014–2020. Podkreślone są dwa najważniejsze w postaci funduszy na politykę spójności oraz politykę rolną. W artykule omówiono pokrótce funkcjonowanie obu rubryk budżetu. W szczegółowy sposób zostały przedstawione ich cele, bieżąca problematyka oraz korzyści płynące dla największych beneficjentów. W drugiej części artykułu, na przykładzie wybranych sytuacji, przedstawiono polskie zaangażowanie i udział w przedsięwzięciu, jakim była praca nad uchwaleniem WRF 2014–2020. Polski rząd, opozycja, polscy europarlamentarzyści i pracownicy innych instytucji europejskich, a także polskie społeczeństwo – wszyscy odgrywają pewną rolę w wydarzeniach dotyczących WRF, a wpływ każdej ze stron kształtuje, chociaż w różnym stopniu, wynik końcowy.

SUMMARY

One of the most important topics of 2011–2013 concerning the European Union and its finances was the Multiannual Financial Framework 2014–2020. Its negotiations and the outcome will have a great influence on all the next 7 years for all 28 countries of the Union and their citizens. The impact of the new MFF will be easy to recognize in the economic possibilities, in the structure and issues of internal and external European policies. The main concern of this paper is an answer to a question regarding Polish expectations in connection with the new budgetary framework as well as a closer look on the involvement of our country in the long negotiation process. The first part of the article concerns the Polish national priorities in view of the MFF 2014–2020, which are the cohesion policy and the Common Agricultural Policy funds. They are described along with their current objectives, challenges and main beneficiaries. The Polish participation in the ongoing process of the MFF adoption is the main subject of the second part of the paper. The Polish government, the opposition, Polish Euro-parliamentarians and employees of other European institutions as well as the Polish society – all exert certain influence on the final outcome of the MFF 2014–2020.

РЕЗЮМЕ

Одной из важнейших тем, связанных с ЕС и её финансами в 2011–2013, являются переговоры новых Многолетних финансовых рамок на 2014–2020 годы. Их развитие и результат в большой степени послужат формированию следующих 7 лет всего объединения 28 государств, а также их граждан. Влияние новых бюджетных рамок можно непосредственно ощутить в экономических возможностях и условиях, в структуре и проблематике внутренней и внешней политики ЕС. Настоящая статья посвящена вопросу об ожиданиях Польши относительно новых бюджетных рамок, а также объём и характер участия нашей страны в длительном процессе переговоров. Первая часть статьи касается польских национальных приоритетов в связи с Многолетними финансовыми рамками. Подчёркиваются два важнейших из них, реализуемые в виде фондов на политику сплочения и сельскохозяйственную политику. В статье кратко оговорено функционирование обеих рубрик бюджета. Подробным образом представлены также их цели, текущая проблематика, а также выгода, вытекающая для обоих бенефициаров. Во второй части статьи, на примере избранных ситуаций, представлено польское участие в меро-

приятию, каковым является работа над принятием МФР 2014–2020. Польское правительство, оппозиция, польские депутаты Европарламента и работники других европейских учреждений, а также польское общество – все исполняют определённую роль в событиях, касающихся МФР, а влияние каждой стороны формирует, хотя и в различной степени, конечный результат.